

נר שמואל



לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי י"ט בשבט תשע"ז

# שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: [n101@okmail.co.il](mailto:n101@okmail.co.il) פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

## גיטין - מ"ז

1. **ריש לקיש מכר עצמו ללודאים, כיצד ניצל מהם?**  
לקח עמו שק קשור וכדור קשה בתוכו, ביום שבאים להרוג נותנים לו מה שיבקש כדי שימחול על דמו, אמר להם רוצה אני לקושרכם ולהושיבכם ולכל אחד מכם אכה מכה וחצי בשקי, וכל אחד כשקיבל את מכה יצאה רוחו וחרק שיניו מכאב. אמר לו אתה מחייך בי? הלא מגיע לך עוד חצי מכה, הרג את כולם, והלך לביתו. **היה יושב ואוכל כל ימיו במה שהשתכר ולא הניח למחר, אמרה לו בתו אינך רוצה דבר מה לישון עליו? אמר לה כריסי הוא הכר והכסת. כשהגיע זמנו להפטר הניח רק קבא דמוריקא, ואעפ"כ קרא על עצמו 'ועזבו לאחרים חילם'.**
2. **משנה - המוכר את שדהו לעכו"ם - חייב בכל שנה לקנות ממנו ביכורים בדמים יקרים ולהביאם, מפני תיקון העולם. מהו? שלא יהיה רגיל למכור קרקע בארץ ישראל לעכו"ם, וגם אם מכר יטריח עצמו לפדותה.**
3. **מהו תוקף קנינו של עכו"ם בארץ ישראל?**
  - א. **רבה - אע"פ שאין לו קנין להפקיע מעשר, שנאמר: כי לי הארץ, לי קדושת הארץ, וחייב הישראל לעשר.** אבל יש לו קנין לחפור בה בורות שיחין ומערות, שנאמר: השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם.
  - ב. **רבי אלעזר - אע"פ שמפקיע מידי מעשר, שנאמר: דגנך, ולא דגן עובד כוכבים,** אבל אין לו קנין לחפור בה בורות שיחין ומערות, שנאמר: לה' הארץ.**שורש מחלוקתם - רבה דרש 'דגנך' ולא דגן עכו"ם. ור"א דרש 'דיגונך' - ולא דיגון [מירוח] עכו"ם. אך אם גדל אצל עכו"ם ומירחו ישראל, חייב.**
4. **שנינו 'הלקט והשכחה והפאה של עכו"ם חייבין במעשר - אלא א"כ הפקיר, מי הפקיר?**
  - א. **רבה פירש - שהעכו"ם הפקיר והישראל ליקט, ומשמע שאם לא הפקיר - חייב. ומוכח שאינו מפקיע ממעשר.**
  - ב. **דחו - מדובר שהישראל הפקיר העכו"ם זכה חוזר ישראל וקנה ממנו,** ואין להקשות שהם מופקרים ועומדים, כיון שמפקירים רק עבור ישראל ולא עבור עכו"ם.
5. **אלו ראיות רצו להביא לשיטת רבי אלעזר?**
  - א. **ישראל שלקח שדה מעכו"ם קודם שהביאה שלישי, וחזר ומכרה לו משהביאה שלישי - חייבת במעשר, כיון שנתחייבה ברשות הישראל.** משמע שאם הביאה שלישי ביד העכו"ם פטורה.
  - ב. **ונדחה - מדובר בשדה בסוריא וכמ"ד כיבוש יחיד לא שמיה כיבוש, ורק מדרבנן חייבת במעשרות, אך בדאורייתא יתכן שאינו מפקיע.** **ישראל ועכו"ם שלקחו שדה בשותפות וחלקו - לרבי - טבל וחולין מעורבין זה בזה, לרשב"ג של העכו"ם פטור, ושל הישראל חייב.** **ושורש מחלוקתם האם אומרים 'ברירה' - אבל משמע שלכו"ע מפקיע ממעשר.** **ונדחה - אף כאן מדובר בסוריא.**
  - ג. **במשנתנו, המוכר שדה לעכו"ם - לוקח ומביא ביכורים, מפני תיקון העולם, ומשמע שמדאורייתא היה פטור, וה"ה למעשר.** **ונדחה - שתי תקנות היו - בתחילה היו חייבים מדאורייתא, כיון שראו שרבים מוכרים להם שדות ומביאים ביכורים, וסוברים שנשארות בקדושתם תיקנו שלא יביאו, כיון שראו שגם מוכרים וגם משתקע ביד העכו"ם תיקנו שיביאו.**
6. **רק מי שיש לו קרקע מביא ביכורים וקורא. המוכר שדהו לפירות, הקונה מביא ביכורים, האם יכול לקרות?**
  - א. **רבי יוחנן - מביא וקורא, קנין פירות כקנין הגוף דמי.**
  - ב. **ריש לקיש - מביא ואינו קורא, קנין פירות לאו כקנין הגוף.** **ללשון א' - ר' יוחנן הוכיח - 'ולביתך' - מלמד, שאדם מביא ביכורי אשתו [מלוג] וקורא, משמע שקנין פירות כקנין הגוף.** **ענה ר"ל - נכסי האשה נתרבו במיוחד מ'ולביתך'.** **ללשון ב' - ר"ל הוכיח - משמע שרק משום 'ולביתך' אבל בעלמא לא אומרים קנין פירות כקנין הגוף.** **ענה ר"י - מכאן למדתי לכל מקום.** **עוד הקשה על ר' יוחנן - היה בא בדרך וביכורי אשתו בידו, ושמע שמתה אשתו - מביא וקורא, משמע שאם לא מתה אינה קורא.** **ונדחה - אף אם לא מתה, והוצרכו לחדש במתה שלא גזרו משום דינו של רבי יוסי בר חנינא, 'בצרן ושגרן ביד שליח, ומת שליח בדרך - מביא ואינו קורא, שנאמר: 'ולקחת... והבאת, עד שתהא לקיחה והבאה באחד' - באותה הבעלות.**